

Bestaanszekerheid (concept)

Ambitie

In Wageningen willen we dat iedereen volwaardig mee kan doen aan de samenleving. Dat betekent voor ons: een passend en betaalbaar thuis, genoeg inkomen om van rond te komen én om actief mee te doen aan het sociale leven, en toegang tot passend onderwijs, zorg en ondersteuning wanneer dat nodig is. Dit zijn voor ons de peilers onder bestaanszekerheid.

We doorbreken een leven in armoede en voorkomen dat mensen langdurig vast blijven zitten in financiële en sociale problemen. We bouwen aan een stad waar kinderen veilig en met vertrouwen kunnen opgroeien en opbloeien, waar inwoners zich betrokken voelen bij hun straat, buurt en stad, waar mensen elkaar ontmoeten en helpen en waar zorg dichtbij, toegankelijk en menselijk is.

Bestaanszekerheid en gelijke kansen vragen om actief inclusief beleid en om een ongelijke aanpak – sommige mensen hebben meer ondersteuning nodig dan anderen. Maatwerk is daarbij essentieel. Zo zorgen we ervoor dat iedereen in Wageningen bestaanszekerheid kan ervaren en kan meedoen, ongeacht achtergrond, inkomen, gezondheid of geloof.

Probleemstelling

- Wageningen voert een uniek beleid dat is gericht op persoonlijk maatwerk en vertrouwen. We zijn trots op dit beleid en willen hierop voortbouwen. Toch zien we dat er ook in Wageningen steeds meer een kloof ontstaat tussen mensen die wel en niet met de samenleving mee kunnen doen. Niet alle Wageningers weten de juiste hulp te vinden.
- Ook in Wageningen zijn er nog kinderen die opgroeien in armoede. Scholen spelen een belangrijke rol in de ondersteuning van kinderen, maar hebben ook al veel andere taken.
- Mensen kunnen door allerlei omstandigheden of gebeurtenissen moeite hebben om zichzelf en hun leven te organiseren. Dat kan komen door pech of ingrijpende levensgebeurtenissen zoals een ongeluk, verlies van werk, relatiebreuk of mantelzorgtaken. Ook mentale of lichamelijke gezondheidsproblemen, schulden, moeite hebben met taal/begrijpend lezen, of een migratieachtergrond kunnen het moeilijker maken om zelfstandig een zeker bestaan op te bouwen. Daarnaast zijn regelingen, systemen en hoe ondersteuning wordt georganiseerd soms ingewikkeld of onvoldoende toegankelijk, waardoor mensen vastlopen.
- Bestaanszekerheid staat onder druk. Het leven wordt duurder, terwijl het sociaal minimum wat het rijk aanbiedt vaak niet genoeg is om vaste lasten mee te betalen, laat staan om van te leven. Het vinden van een passend en betaalbare woning wordt steeds lastiger, waardoor steeds meer mensen in een woning wonen die niet meer passend of betaalbaar is, of raken zij dak- of thuisloos. Zorgkosten nemen toe door het eigen risico, eigen bijdragen en kosten voor medicijnen en hulpmiddelen. Voor mensen met weinig geld wordt noodzakelijke zorg steeds moeilijker te betalen. Goede zorg dreigt zo alleen nog bereikbaar te zijn voor wie het kan betalen.
- Wageningen heeft een bijzondere samenstelling. Door de universiteit zijn er relatief veel jongeren en jongvolwassenen en kent onze stad een grote diversiteit aan nationaliteiten en culturen. Tegelijkertijd groeit het aantal ouderen. Elke groep kent zijn eigen dynamiek, kansen en uitdagingen: we zien dat jongeren (studenten) steeds vaker ernstigere mentale en psychische klachten hebben, vaak in combinatie met gedragsproblemen of verslaving. Ouderen hebben naast fysieke beperkingen ook vaker dementie of depressies. Ze wonen langer thuis met zwaardere zorgvragen en mantelzorgers zijn vaak overbelast. Bij alle groepen zien we toenemende stress door onzekerheid over geld, toekomst, klimaat en wereldpolitiek.

Eenzaamheid en polarisatie nemen toe. Sociale media en technologische ontwikkelingen zorgen soms voor verwijdering en wantrouwen tussen groepen in de samenleving.

- Tegelijkertijd krijgen gemeenten steeds meer taken van het Rijk, terwijl de financiële middelen afnemen. Er is ook een krapte aan beschikbare medewerkers, zowel in het stadhuis als bij organisaties in het sociaal domein. Dit zet de uitvoering onder druk. Ook vrijwilligerswerk en mantelzorg, waar Wageningen sterk op leunt, staan onder spanning.

Doelen

- We garanderen inkomenszekerheid. We willen niemand meer in armoede leeft. Geen enkel kind zou in armoede moeten opgroeien.
- Iedereen die zorg nodig heeft moet kunnen vertrouwen op de juiste ondersteuning. Hulpmiddelen en voorzieningen moeten betaalbaar blijven. Zorg moet aansluiten bij de behoeften van mensen met verschillende achtergronden, leeftijden, sociaaleconomische status of beperkingen. Mensen met ervaringskennis worden nauw betrokken bij de uitvoering van beleid. We zetten in op preventie om zwaardere zorg te voorkomen.
- We bieden zekerheid van een (t)huis. Er zijn voldoende passende en betaalbare woningen.
- Jeugdzorg moet goed op elkaar worden afgestemd. We borgen essentiële specialistische jeugdhulpfuncties.
- We vergroten kansengelijkheid in onderwijs en werk. Zoveel mogelijk inwoners kunnen meedoen aan werk, vrijwilligerswerk, onderwijs, sport en cultuur. Ook wie (tijdelijk) niet kan werken, kan volwaardig deelnemen aan de samenleving.
- Werk is van groot belang voor een gelukkig leven. We gaan zoveel mogelijk mensen naar goed werk begeleiden en iedereen helpen om zich op hun eigen manier en niveau te kunnen ontwikkelen. We willen experimenteren met vernieuwende manieren om mensen naar werk te begeleiden. We stimuleren ook het doen vrijwilligerswerk. Voor sommige mensen is een reguliere baan net een stapje te ver. We onderzoeken de mogelijkheden van een basisbaan, naar voorbeeld van de Gemeente Groningen.
- De Maatschappelijk Meedoen Regeling wordt uitgebreid zodat niet alleen kosten voor huur worden meegenomen als vaste lasten, maar ook zorg- en energiekosten. Hierdoor hopen wij meer inwoners, en zeker voor chronisch zieken, het verschil te kunnen maken. Ook zullen we verschillende doelgroepen actief en op maat benaderen. We beseffen dat rond armoede schaamte en taboes kunnen spelen.
- We doen het samen. We investeren in veerkrachtige gemeenschappen in elke wijk, we breiden buurtgerichtwerken uit, versterken bestaande netwerken en/of ontmoetingsplekken, we zorgen dat in elke wijk plekken zijn voor ontmoeting en ondersteuning. Dat kunnen ook informele plekken zijn zoals bv de kapper.
- Scholen zijn veilig, uitnodigend, duurzaam en multifunctioneel. Basisonderwijs op wijkniveau is de norm. Accomodaties (gebouwen en speelplaatsen) kunnen multifunctioneel worden ingezet om een zo een verbindende rol te spelen in de wijk.
- We investeren in welzijn en aanpak mentale en psychische problematiek zoals eenzaamheid en depressie met extra aandacht voor jongeren (inclusief studenten) en ouderen.
- We behouden specialistische kennis jeugdzorg.
- We verminderen laaggeletterdheid en hebben extra aandacht voor de ontwikkeling van democratische, digitale, schrijf-, en lees vaardigheden.
- We benadrukken belang van vrijwilligers en vrijwilligerscentrum. We besteden extra aandacht aan de ondersteuning van mantelzorgers. Voorlichting, advies en lotgenotencontact is belangrijk zoals steunpunt mantelzorg en mantelzorgconsulenten.
- We willen een dementievriendelijke gemeente te zijn.
- Wanneer de sociale voorzieningen, ondanks sturing, financieel niet meer op een aanvaardbaar niveau kunnen worden gehouden zullen we ons richten om op zorgvuldige wijze de inkomsten en uitgaven binnen het sociaal domein in lijn te brengen. Bij de besluitvorming zullen we altijd rekening houden met de belangen van iedereen die afhankelijk is van deze voorzieningen.

Resultaat

- Meer inwoners die recht hebben op het MMB worden bereikt en ervaren minder problemen met rondkomen.
- Introductie van de basisbaan in Wageningen.
- Meer veerkrachtige gemeenschappen in elke wijk, meer ontmoetingsplekken en contactpunten in de wijken, inwoners weten elkaar en ondersteuning te vinden. Scholen zijn belangrijke partners in de veerkrachtige wijk.
- We werken samen met jongeren (inclusief studenten) aan programma's rond depressie en voorkomen zelfdoding. Ouderen zijn minder eenzaam en onderdeel van de samenleving.
- Er is een kwartiermaker voor mantelzorgers en mantelzorgers hebben een rol in ontwikkeling en uitvoering van beleid.
- Jeugdzorg blijft beschikbaar voor alle kinderen en jongeren die deze nodig hebben, wachtlijsten worden ingekort, gespecialiseerde kennis wordt behouden.
- Meer inwoners van Wageningen hebben voldoende democratische, digitale, schrijf- en leesvaardigheden om op een volwaardige manier deel te nemen aan onze samenleving.
- In beleid en uitvoering wordt standaard gebruik gemaakt van ervaringskennis, en ervaringsdeskundigen en sleutelfiguren hebben een volwaardige rol in ontwikkeling van en uitvoering van beleid.
- Vrijwilligerscentrum Wageningen is belangrijke partner. Vrijwilligers worden zichtbaar gewaardeerd en ondersteund.